

روزنه

احمد زیدآبادی:

لاریجانی به مذاق سیاسی کارگزاران سازگارتر است

● احمد زیدآبادی درباره شرایط انتخاباتی اصلاح طلبیان گفت: «اصلاح طلبیان می‌گویند اگر فلان شخصیت که مدنظر ماست بتواند رئیس‌جمهور شود، منشأ اثر خواهد بود و می‌گویند که وقتی چنین نامزدی ر دصلاحیت می‌شود، نامزدهای طفیلی یا به تعبیر جناح راست، اجازه‌ای تحمیل می‌شوند و باید با آنها وارد انتخابات شویم. حالا وقتی با آن نامزد تحمیلی در انتخابات شرکت می‌کنند، اگر رای نیارود، در سرشان زده می‌شود که شما پایگاه اجتماعی ندارید و اگر رای هم بیاورد، آن نامزد تحمیلی کاری نمی‌تواند انجام دهد. این تناقض در ابعاد کلان هم وجود دارد. اگر اصلاح‌طلبان نخواهند در دوره‌ای از انتخابات شرکت کنند، متهم می‌شوند به شورش علیه دموکراسی؛ بنابراین این راه که بسته است، راهی هم که باز است، نتیجه‌اش می‌شود همین که می‌بینیم، همه این عوامل وضعیت را پیچیده کرده است.»

به گزارش سایت «فردا»، این فعال سیاسی درباره احتمال حمایت بخشی از اصلاح‌طلبان از علی لاریجانی هم گفت: «به هر حال کارگزاران در انتخابات شرکت می‌کند و حتماً نامزدش هم عارف نیست و طبیعی است که فردی مانند آقای لاریجانی به مذاق سیاسی آنها سازگارتر باشد و اینکه بخشی از اصلاح‌طلبان به‌ویژه کارگزاران از او حمایت کنند، امکان‌پذیر است؛ اما اینکه آقای لاریجانی قدرتی داشته باشد که بتواند تأثیری بگذارد و کاری کند یا همین سرنوشت آقای روحانی را خواهد داشت، مسئله اصلی است. لاریجانی به‌عنوان نامزد بخشی از جناح راست و بخشی از اصلاح‌طلبان می‌آید و اگر راه برای کار بسته باشد، فرقی نمی‌کند چه کسی به پاس‌تور می‌رود. پاس‌تور بیشتر شبیه به یک باتلاق است که بعد از هاشمی هر کس وارد آن شد، با دریگیری‌های بسیار از آن خارج شد.»

او درباره اینکه عصر ظریف تمام شده یا نشده و اینکه آیا می‌تواند نامزد ریاست‌جمهوری باشد یا خیر، گفت: «ظریف همان‌طور که خودش هم بارها گفته، یک دیپلمات حرفه‌ای است. نه برنامه‌ای برای ایران کشور دارد و نه چنین جایگاهی در سیاست دارد؛ بنابراین اساساً بعید می‌دانم او فرد مناسبی باشد. خودش هم علاقه‌ای ندارد. مطرح‌کردن اسم او از سوی کسانی است که سیاست را به‌عنوان سرگرمی روزانه دنبال می‌کنند.»

این فعال سیاسی درباره احتمال کاندیداتوری سیدحسن خمینی نیز گفت: «او حرفی زد که موجب این برداشت شد، اما من بعید می‌دانم که بخواهد به انتخابات ورود کند. اولاً نمی‌دانم شورای نگهبان او را تأیید صلاحیت کند یا نه. چیزی برای ر دصلاحیت نیست، اما حتی در انتخابات خبرگان که مناسب‌تر بود نیز تأیید نشد. او وقتی بخواهد پیاید باید معلوم شود کجا قرار می‌گیرد. اگر در کمپ اصلاح‌طلبان قرار بگیرد که نزاع درون‌حکومتی ادامه دارد و فلج‌بودن دولت ادامه خواهد داشت. برخی فکر می‌کنند که وجود شکاف در حکومت به نفع دموکراسی است، اما در ایران این‌طور نیست؛ زیرا این شکاف مدت‌هاست ایجاد شده و به‌جای کمک به دموکراسی موجب فلج‌شدن دولت شده است که نباید ادامه یابد.»

زیدآبادی درباره محمدرضا عارف هم گفت:

«وقتی آقای عارف به مجلس رفت، مورد

انتقاد همه طیف‌های اصلاح‌طلبان قرار گرفت؛

انتقادهای که گاهی ناروا بود. به هر حال نمی‌شد

از او در مجلس انتظار معجزه داشت. عارف هم

می‌خواهد کارش را با جلب اعتماد دستگاه‌های

بالاثر پیش ببرد و مرد دعوا نیست. من مدافع عارف

نیستم، اما به نظر من، چون مجموعه اصلاح‌طلبی

دچار بحران شده بود، او مورد خوبی به نظر رسید

تا همه‌چیز به گردن او بیفتد.»

این تحلیلگر مسائل سیاسی در پاسخ به پرسشی درباره وضعیت حسن‌هاشمی و میزان حمایت اصلاح‌طلبان از او نیز اظهار کرد: «او یک چهره شاخص و ویژه نیست که اگر وارد شود همه‌چیز تغییر کند. سایه پدر هم که می‌گویند شاید بر شخصیت او افتاده باشد، یک امر دوگانه است و همان‌قدر که می‌تواند مفید باشد، می‌تواند مضر هم باشد. همان پدر هم دیدیم که در انتخابات ریاست‌جمهوری مردود شد و به خدا ناله برد. وقتی سطح نفوذ پدر در آخرین حرکت سیاسی آن قدر بود، محسن هم بیشتر نمی‌تواند مؤثر باشد و گمان نمی‌کنم با توجه به نوع مدیریت و… از مردم رای بگیرد.»

زیدآبادی در پاسخ به این پرسش که کاندیداهای احتمالی اصلاح‌طلبان چه کسانی هستند؟ گفت: «آقای جهانگیری ممکن است بیاید. آقای عارف همچنان یک گزینه است. آقای راهمی نیز همین‌طور. منتخب‌نیا نیز ممکن است وارد شود. از حزب آقای کروبی هم شاید کسی بیاد. آقای ظریف اما آن قدر هوشمند است که وارد نشود. هرکسی که وارد این انتخابات شود، با مسائل سختی مواجه خواهد بود.» او همچنین گفت: «بخشی از اصولگرایان علاقه دارند که اصلاح‌طلبان بیایند تا تنور انتخابات گرم شود. من فکر می‌کنم تقابل در این انتخابات نه بین اصلاح‌طلب و اصولگر، بلکه بین خود اصولگرایان شکل می‌گیرد. بازی تقابل بین دو جناح اما تمام شده است.»

سیاست

در کنگره حزب ندای ایرانیان با حضور عارف، هاشمی، آخوندی و خرازی مطرح شد

منع استفاده از نامزد عاریه‌ای

آخوندی: دولت در ضعیف‌ترین حالت است

بود. ما هم باید با درک درست و مبتنی بر منافع و مصالح ملی حرکت کنیم و جناح‌گرایی را به نفع مصالح ایران اسلامی و ملت بزرگوار آن کنار بگذاریم.

محسن هاشمی: راهی جز سالم‌سازی اقتصاد نداریم

در این جلسه محسن هاشمی‌رفسنجانی، رئیس شورای شهر تهران هم گفت: «به جای اینکه تحلیل کنیم که ایران در ۱۰ سال آینده چه وضعی دارد، سعی کنیم ایرانی را که باید داشته باشیم؛ بسازیم. اتفاقاتی را در سال‌های گذشته پشت‌سر گذاشتیم که می‌توانیم از آنها به‌عنوان سیل و زلزله یاد کنیم؛ اما مهم این است ایران را در ۱۴۰۰ بسازیم. او ادامه داد: «حزب باید ایده‌های سازندگی را پیش بگیرند و عملیاتی‌اش کنند. قبل از ورود به آینده به گذشته اشاره می‌کنم. حوادث سال ۸۸ و ۸۹ را داشتیم که منجر به حصر آقایان کروبی و موسوی و محدودیت آقای خاتمی شد. قطع‌نامه‌هایی داشتیم که منجر به تحریم‌های گسترده شد، درگذشت آیت‌الله هاشمی را داشتیم و به خاطر ترامپ نتوانستیم از برجام استفاده کنیم و در ادامه اعتراضات مردمی را در سال‌های ۹۶ و ۹۸ داشتیم. تصویب‌نشدن FATF را داشتیم و در ادامه‌اش هم با کرونا روبه‌رو شدیم. حالا پیش‌رویمان انتخابات ۱۴۰۰ است». هاشمی افزود: «انتخابات ۱۴۰۰ برای ایران پیش‌رو بسیار مهم است؛ چون اهمیت این انتخابات بالاست. حتی اصلاح‌طلبانی که نظرشان در فعالیت‌داشتن در انتخابات بود، الان رویکرد مشارکتی دارند. از نظر اقتصادی وضعیت مناسبی نداریم. حساسیت وضعیت فعلی حتی بیشتر از آن چیزی است که می‌بینیم. درست است که آمریکا تحریم‌ها را عملیاتی کرد و نظام بین‌الملل از او تبعیت کرد. از طرفی قیمت ارز در کشورمان بیش از هفت برابر شد. فقط در زمان پیروزی انقلاب این جهش را به صورت پنج‌برابری داشتیم. ما شاهد کاهش ۸۵درصدی ارزش پول ملی بودیم. این یک انفجار است. تورم ۳۰۰درصدی را تجربه و همفکر کردیم. تمام فشار روی نرخ بی‌کاری آمده است. آتارش را در تولید زباله هم می‌بینیم. از طرفی کاهش تولید زباله خوب است؛ اما از طرفی نشان‌دهنده وضعیت معیشت مردم است». او در ادامه توضیحاتی درباره توانایی ایران برای پیشرفت در حوزه اقتصادی با اقتصاد بدون نفت ارائه داد. رئیس شورای شهر تهران تأکید کرد: «ما راهی جز سالم‌سازی اقتصاد نداریم؛ وگرنه اقتصادمان به سمت وژنولایی‌شدن می‌رود. اکثریت جامعه ترجیح می‌دهند ما به سمت آینده مطلوب برویم. باید نظر اکثر مردم را ببینیم. اگر بتوانیم مشکلات‌مان را حل کنیم و امکان توسعه متوازن و پایدار را بررسی کنیم، یکی از پارامترها نگاه‌کردن به جمعیت ۳۰۰ تا ۴۰۰ میلیون‌نفری بازار اطرافمان است. اگر این موضوع جزء اهداف اصلی نظام قرار بگیرد، حرکت ویژه‌ای صورت گرفته است». او همچنین برای علی شکوری‌راد، دبیرکل حزب اتحاد ملت آرزوی بهبودی کرد.

آخوندی: در عمل باید دید بهی دولتی می‌خواهد هستیم

به گزارش «ایلنا» عباس آخوندی هم در این کنگره به سخنرانی پرداخت و گفت: «ما در آستانه قرن ۱۵ هجری شمسیم همچنان در وضعیت بحران فهم درست از تحول‌های فراملی و جهانی هستیم. دولت مدرن دچار بحران است و با پدیده بی‌دولتی یا چنددولتی مواجهیم. سایه جنگ و منازعه خارجی بر کشور سربلندی می‌کند و حس شهروندی یعنی شهروند صاحب‌حق و مسئول از سکنی سلب شده است. در نتیجه همه این اتفاقات کشور در یک وضعیت نبود قطعیت بسیار سنگینی به سر می‌برد و این بر زندگی مردم سایه افکنده است. افزایش شکاف اجتماعی باعث خطر فرایگر شده. گسترش فساد در لایه‌های مختلف و فقر عمومی نتیجه این شرایط است. من راهکار را در این می‌بینم که به رویکرد تمدنی و به ایده ایران برای ایجاد یکپارچگی ملی و وحدت سرزمینی و همچنین به حاکمیت اراده ملی و استقنار دولت مدرن ملی در کشور بازگردیم». وزیر سابق راه‌وشهرسازی با تأکید بر جهانی‌شدن تحولات و لزوم درک آن اظهار کرد: «اقتصاد، تولید، فرهنگ، صنعت و موضوعات دیگر فراملی هستند، اما توجه نداریم که تولید و بازار جهانی فراملی است. دراین‌میان آنچه بیش از همه فراملی شده، نظام بانکی است. شما نمی‌توانید یک ساختار متفاوت و جدا از این پدیده فراملی داشته باشید؛ بنابراین در روزگاری که با پدیده‌های فراملی مواجه هستیم، نیاز داریم که منطق فراملی و فهم فراملی نیز داشته باشیم.»

او ادامه داد: «ما باید استانداردها را بفهمیم. مگر می‌توانیم در بازار بین‌المللی و اقتصاد جهانی فعالیت کنیم، اما این کار را با واحد اندازه‌گیری

شخصی انجام دهیم؟ همه اینها مقیاس جهانی است و لازمه آن داشتن یک فهم از تحولات جهانی است. من روز چهارشنبه مناظره‌ای با آقای مصباحی‌مقدم داشتم. متأسفانه دوستان تصورشان این است که می‌توانیم یک قانون مبارزه با پول‌شویی در دوال داشته باشیم و با مشابه خارجی تطبیق نداشته باشد. در نتیجه من توان گفت که مشکل اصلی ما این است که چه حد فهم از تحولات جهانی داریم و چگونه می‌توانیم خود را در جهان موقعیت‌یابی کنیم و نقش مثبت در زندگی عموم جهان داشته باشیم. این نقص فهم و مشکل در درک مسائل جهانی، برای افراد سودجو و فاسد فرصت زیست ایجاد می‌کند». این استاد دانشگاه با بیان اینکه باید توجه کنیم که «به‌دلیل بی‌توجهی به این مسئله چه بازار مکاره‌ای را در منطقه ما ایجاد کرده است»، به مشکلات و فساد ناشی از وضع کنونی اشاره و خاطرنشان کرد: «وقتی یک تاجر ایرانی می‌خواهد کالایی را صادر کند، به‌دلیل ممنوعیت‌های بانکی و مشکلات دیگر حاصل از تحریم‌ها، مجبور است که یک فرایند طولانی‌تر را با افزودن چند مرحله غیرضروری طی کند. با یک محاسبه ساده می‌توان متوجه شد که این فرایند در مجموع بین ۱۵ تا ۳۰ درصد هزینه اضافه برای تاجر دارد؛ یعنی اگر جمع صادرات ایران صد میلیارد دلار باشد و میانگین این هزینه‌ها را هم ۲۵ درصد در نظر بگیریم، بین ۲۵ تا ۲۵۰ میلیارد دلار رانت و فساد ایجاد شده است. این چرخه از سال ۸۵-۸۶ در ایران شروع شد و یک شبکه بزرگ از فساد را ایجاد کرد. آیا فکر می‌کنید به‌راحتی می‌شود آن را از بین برد؟ همه اینها وقتی می‌خواهند درباره FATF صحبت کنند، از خدا و پیامبر و مبارزه عقیدتی و ایستادگی در مقابل استیکار حرف می‌زنند». او ادامه داد: «ما با شبکه جیبیی مواجه هستیم که مستقل از جامعه است و هیچ نیازی به جامعه و پاسخ‌گویی به آن ندارد و همه ارتباطات آن زیرزمینی و مخفیانه است. در نتیجه من فکر می‌کنم اکنون که در آستانه انتخابات هستیم، باید ماهایی که جوانی و زندگی خود را برای انقلاب گذاشتیم، این روند را برای مردم توضیح دهیم و بگوییم که نتیجه این فرایند این شده که دولت رسمی منفعل شده و قادر به تصمیم‌گیری نیست». آخوندی با اشاره به شکل‌گیری نهادهای متعدد در کنار دولت، گفت: «دولت اکنون در ضعیف‌ترین حالت است. امروز قوه قضائیه، مجلس یا نهادی مانند مجمع تشخیص مصلحت نظام به یک قوه در برابر دولت تبدیل شده‌اند و اساساً ما امروز پنج دولت داریم و در عمل با پدیده بی‌دولتی مواجه هستیم.»

خرازی: باید به اتحاد دست یابیم

به گزارش «ایرنا»، صادق خرازی، دبیرکل حزب ندای ایرانیان، هم در این جلسه گفت: «از هر روزنه بارش تلخی‌ها را و سختی‌ها را بر مردم ایران و بسیاری از ملت‌های دیگر شاهد بودیم و بیش از دو میلیون انسان در جهان جان به آفرین تسلیم کردند و ده‌ها هزار نفر از هم‌وطنان ما بابت یک اتفاق طبیعی یا یک رخداد دستکاری‌شده انسان در طبیعت به کام مرگ گرفتار شدند». او اضافه کرد: «زندگی امروز ما مشحون از تصرف انسان در طبیعت است و اگر به گذشته بنگریم، بسیاری از بزرگان تاریخ فکر، هشدارهای فراوانی داده‌اند که تصرف انسان در طبیعت می‌تواند معضلات بزرگی را به وجود بیاورد». خرازی با تشریح فعالیت‌های سال گذشته حزب ندای ایرانیان گفت: سال گذشته تلاش‌های زیادی در حزب انجام شد و بیشترین تلاش و بیشترین همت در حوزه هیئت اجرانی و دفتر سیاسی این خردورزی و عقلایت که تنها راه‌حل مشکلات ملی ماست، عملی شود، بدون تردید در یک وحدت کامل به یک شخصیت سیاسی و شخصیت ملی خواهیم رسید و اگر نتوانیم به چنین وحدتی دست یابیم، ترجیح می‌دهیم حزب ندای ایراناین خود وارد میدان نشود و کلام، بیان، عرضه و فکر خود را بیان کند؛ چون در میان حزب ده‌ها جوان مستعد هستند که می‌توانند کشور را اداره کنند». خرازی گفت: «اولین گام ما وحدت برای رسیدن به نقطه مشترک است و درصورتی که دوستان ما نخواهند چنین استراتژی و اصول و مبنایی را بپذیرند، در هر مرحله جری در سخن مستقیم با مردم وارد میدان می‌شویم و حرفمان را خواهیم زد». او ادامه داد: «چون مسئولیت اخلاقی دارم، نمی‌توانم از فردی که در ذهنم است، نام ببرم؛ اما شما می‌دانید آن فرد کیست و نمی‌خواهم از حالا مشکل مضاعفی ایجاد کنم. درباره خودم سوالات زیادی است». دبیر کل حزب ندای ایرانیان افزود: «در مرحله اول باید به اتحاد دست یابیم. اگر به وحدت رسیدیم، ما به قدری به چارچوب یک فکر مشترک عمل خواهیم کرد. اگر نتوانستیم مجموعه نهادهای مختلفی که در حزب است، یک جمع‌بندی داشته باشند، مطمئناً در چارچوب آن جمع‌بندی تلاش مورد نیاز را انجام خواهیم داد.»

ادامه از صفحه ۲

جبنش اجتماعی ایران و خروج شاه‌از ایران

● دیپلماسی انقلاب و مذاکره با مقامات سفارت آمریکا برای کاهش یا حذف حمایت آمریکا از رژیم شاه توسط رهبران نهضت آزادی ایران که از اوایل سال ۵۷ آغاز و تا پیروزی انقلاب هماهنگ با شورای انقلاب ادامه داشت و هماهنگ با رشد جنبش اجتماعی ایران و مذاکرات آیت‌الله خمینی در نوفل‌لوشاتو به‌تدریج موجب کاهش حمایت آمریکا از رژیم شاه، تسهیل برگزاری رویدادهایی چون راهپیمایی‌های تاسوعا و عاشورا و ۵۷ و نهایتاً خروج شاه از ایران شد.

● مصاحبه مهندس بازرگان با خبرنگار تلویزیون بلژیک در اردیبهشت ۵۷ و نمایش فیلم یک‌ساعت که در کشورهای اروپا و آمریکا پخش شد و پیام اصلی آن، این واقعیت بود که ملت ایران بین «شاه و آزادی»، آزادی را انتخاب کرده، پس شاه باید برود.

● بیانیه نهضت آزادی ایران در ششم شهریور ۵۷ با عنوان راه نجات ایران از بن‌بست حاضر: «شاه باید برود».

● رویدادهای شهریور ۵۷: راهپیمایی بعد از نماز عید فطر قیطریه، اعلام حکومت‌نظامی و حمله به مردم بی‌سلاح در میدان ژاله (شهدا) و کشتار مردم. ایستادگی مردم و دستگیری وسیع مبارزان و زندانی‌کردن اکثر آنها. تحصن جمعی از فعالان جمعیت حقوق بشر در منزل آیت‌الله شریعتمداری در قم برای اعتراض به خشونت‌ها و آزادی بازداشت‌شدگان.

● هجرت تاریخی امام خمینی از نجف به نوفل‌لوشاتو به پیشنهاد دکتر یزدی و نقش مهم ایشان در اطلاع‌رسانی و آگاهی‌بخشی بر بام رسانه‌های جهانی و تأکید بر مطالبات تاریخی ملت ایران و چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران: آزادی و جمهوریت و حقوق اساسی همه، دیپلماسی فعال و زمینه‌سازی برای تقویت جنبش اجتماعی ایران و خروج شاه از ایران در ۲۶ دی‌ماه.

● دیدار رهبران جنبش اجتماعی با آیت‌الله خمینی ازجمله سیدسحابی، مهندس بازرگان، استاد مطهری و رایزنی برای انسجام مدیریت انقلاب در داخل کشور و شکل‌گیری شورای انقلاب. مجموعه رویدادهای قبل از انقلاب به‌ویژه بین سال‌های ۵۴ تا بهمن ۵۷ نشان می‌دهد به تدریج همه احزاب و گروه‌های اجتماعی در جنبش اجتماعی ایران جزء مطالبات مشترک که در شعارهای مردم ازجمله در راهپیمایی‌های تاسوعا و عاشورا تبلور داشت، مشارکت فعال داشتند. شعار اصلی مردم که ۳۸ درصد شعارها را تشکیل می‌دهد، نفی استبداد سیاسی و مطالبه آزادی بود. شعار دیگر در راهپیمایی‌ها که «نهضت‌گرفته ما حسین‌ها» بود. «هر ما حسین» بود که پیام‌گرفته از سخنان معروف امام حسین(ع) است، تأکید بر همین مطالبه دارد. اگر دین نداشتد و تکران آخرت نیستیست، لاف‌ل در زندگی دنیا آزاد باشیدی، بنابراین مطالبه اصلی مردم نفی استبداد سیاسی و دستیابی به «آزادی» و حاکمیت ملت بود. علاوهبر انسجام جنبش اجتماعی و تأکید بر مطالبات مشترک، عامل دیگر پیروزی انقلاب انسجام مدیریت انقلاب بود که زمینه خروج تاریخی شاه یعنی نهاد استبداد سیاسی و پیروزی انقلاب را فراهم کرد. هماهنگی و اعتماد روحانیون مبارز به رهبری امام خمینی و رهبران روشنفکران دینی همچون مهندس باهنر باعث عامل مهمی در انسجام مدیریت و پیروزی انقلاب بود.

بی‌نوشت:

- خاطرات دکتر ابراهیم یزدی جلد سوم، ۱۱۸روز در نوفل‌لوشاتو، صفحه ۳۳۸، انتشارات کویر.
- کتاب تعامل نهضت آزادی با مرجعیت و نهضت روحانیت به قلم رحیم روح‌بخش الله‌آباد، انتشارات صمدیه،۱۳۸۳.
- نهضت امام خمینی جلد اول، چاپ اول ۱۳۵۶، سیدحمید روحانی: «نهضت آزادی ایران نیز بار دیگر با صدور اعلامیه‌ای از قیام مقدس روحانیت پشتیبانی کرده تا حدودی به روشن‌کردن موضع، نظرات و خواسته‌های روحانیان و انگیزه آنان از قیام علیه «تصویب‌نامه» و در رفع ابهاماتی که وجود داشت، کمک کرد» (ص ۱۸۲) -«...آقایان به‌طوری‌که در محضرشان مکرر شنیده شده است، خوب توجه فرموده‌اند که تا نظارت مردم ازطریق انتخابات آزاد بر زمام‌داران وجود نداشته باشد و تا افاضل و وجوه ملت در ششون و مصالح جامعه دخالت و دفاع ننمایند، امید هیچ‌گونه بازگشت و جبران فاسد و راه صلاح در این مملکت باقی نخواهد ماند» (ص ۱۸۵).
- اسناد نهضت آزادی ایران، جلد ۹، دفتر اول: ادامه مقاومت و مبارزه ۱۳۵۷-۱۳۵۴.
- اسناد نهضت آزادی ایران، جلد ۹ دفتر دوم: جمعیت ایرانی دفاع از آزادی و حقوق بشر.
- برای تفصیل این بخش به جلد سوم خاطرات آقای دکتر یزدی، چند مصاحبه و یادداشت منتشرشده نویسنده و اسناد منتشرشده سفارت آمریکا توسط دانشجویان اشغال‌کننده سفارت به ویژه جلدهای ۱۸ و ۲۴ آن می‌توان مراجعه کرد.
- برای تفصیل رویدادها و اسناد تاریخی ۱۱۸ روز اقامت آیت‌الله خمینی می‌توان به جلد سوم خاطرات آقای دکتر یزدی مراجعه کرد.
- کتاب انقلاب ایران در دو حرکت اثر مهندس بازرگان۱۳۶۱.